

Väljaandja:	Haridus- ja teadusminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	16.08.2013
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	09.03.2017
Avaldamismärge:	RT I, 13.08.2013, 2

Eesti Kirjandusmuuseumi põhimäärus

Vastu võetud 06.08.2013 nr 21

Määrus kehtestatakse [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) § 43 lõike 5 ning [teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse](#) § 13 lõike 1 punkti 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Eesti Kirjandusmuuseum

(1) Eesti Kirjandusmuuseum (edaspidi *EKM*) on Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatav riigi teadus- ja arendusasutus, mis täidab ühtlasi rahvusteaduste keskarhiivi ja arhiivraamatukogu ülesandeid ning mille kogud moodustavad unikaalse osa Eesti rahvuslikust kultuuripärandist.

(2) EKM-il on väikese riigivapi kujutise ja oma nimega pitsat ning oma sümbolika.

(3) EKM juhindub oma tegevuses teadus- ja arendustegevuse korralduse seadusest ning teistest õigusaktidest, rahvusvahelistest lepingutest ja käesolevast põhimäärusest.

§ 2. EKM-i asukoht

EKM asub Tartus. EKM-i aadress on Vanemuise 42, 51003 Tartu.

2. peatükk Eesmärk ja põhitegevus

§ 3. EKM-i tegevuse eesmärgid

EKM-i eesmärk on edendada:

- 1) eesti keele ja rahvuskultuuri säilimist ja arengut;
- 2) humanitaarteaduste arengut ja innovatsiooni;
- 3) Eesti nähtavuse suurendamist globaalsel teadusmaastikul ning lõimumist rahvusvahelisse teadus- ja arendustegevusse.

§ 4. EKM-i põhitegevused

(1) EKM-i teadus- ja arendustegevus ning seda toetavad tegevused on:

- 1) humanitaarteadustealaste alus- ja rakendusuringute teostamine;
- 2) osalemine Eesti ning rahvusvahelises teadus- ja arendustegevuses institutsionaalsete ja personaalsete uurimistegevuste ning Euroopa Liidu ja teiste rahvusvaheliste programmide, lepingute, uurimis- ja arendusprojektide ning erialavõrgustike kaudu;
- 3) teadusorganisatoorse tegevuse arendamine konverentside, seminaride jm ürituste korraldamisega;
- 4) noorte teadlaste ja kraadiõppurite kaasamine teadus- ja arendustegevusse uurimistöö järjepidevuse tagamiseks;
- 5) haridusressursside ja õppemethodiliste materjalide ning e-õppevahendite ja e-uurimistöö moodulite arendamine.

(2) EKM-i arhiivindusalane tegevus on:

- 1) eesti vaimse kultuuripärandi süstemaatiline ja strateegiline kogumine ning kogude täiendamine sundeksemplaride, välitööde, kogumisaktsioonide, annetuste jm abil;

2) teaduskollektsioonide ja teiste kogude pikaajaline säilitamine (sh elektrooniliste kogude, turva- ja tagatiskoopiate korvuste haldamine ning arendamine), arhiivalide konserveerimine, restaureerimine ja digiteerimine;

3) teaduskollektsioonide ja teiste kogude arendamine ja digitaalse kättesaadavuse tagamine elektrooniliste andmebaaside ja veebikeskkondade kaudu.

(3) EKM-i tegevuse väljundid paber- ja digitaalsetel kandjatel:

1) teadusuuringute tulemuste avaldamine erialastes rahvusvahelise ja kodumaise levikuga trüki- ning e-publikatsioonides ja kättesaadavaks tegemine erialaste e-andmebaaside jm infotehnoloogilise toe kaudu;

2) tekstikriitiliste allikapublikatsioonide ja akadeemiliste fundamentaalväljaannete ning EKM-i põhitegevustega seotud õppeotstarbeliste, populariseerivate jm väljaannete koostamine ja avaldamine.

(4) EKM-i pakutavad avalikud teenused on:

1) arhiivide ja teaduskollektsioonide vaba kättesaadavuse tagamine;

2) info- ja digiteerimisteenuste pakkumine asutustele, organisatsioonidele ja üksikisikutele vastavalt EKM-i kogude kasutamise korrale ja teenustele kehtestatud hinnakirjale.

3. peatükk EKM-i juhtimine

§ 5. Direktor

(1) EKM-i juhib direktor, kes kannab vastutust EKM-i tegevuse ja arengu ning rahaliste vahendite õiguspärase ja otstarbeka kasutamise eest.

(2) Direktor valitakse haridus- ja teadusministri kehtestatud tingimustel ja korras avalikul konkursil. Haridus- ja teadusminister sõlmib direktoriks valitud isikuga töölepingu kuni viieks aastaks.

§ 6. Direktori ülesanded

(1) Direktor:

1) juhib EKM-i tegevust ning vastutab selle otstarbeka korralduse eest;

2) esindab EKM-i õigusaktides ettenähtud korras;

3) sõlmib, muudab ja lõpetab töölepinguid EKM-i töötajatega õigusaktides ettenähtud korras ning kinnitab nende ametijuhendid;

4) kinnitab EKM-i sisekorra- ja asjaajamise eeskirjad ning muud töökorralduslikud dokumendid;

5) kinnitab EKM-i teaduskollektsioonide kasutamise eeskirjad;

6) annab aru EKM-i teadusnõukogule ning haridus- ja teadusministrile ning tagab EKM-i muu ettenähtud aruandluse esitamise;

7) korraldab teadusnõukogu otsuste täitmist;

8) vastutab rahvusvahelise nõuandva kogu koosoleku materjalide ettevalmistamise eest;

9) lahendab muid tema pädevusse antud ülesandeid.

(2) Oma pädevuse piires annab direktor käskkirju.

§ 7. Teadusnõukogu

(1) EKM-i tegevusega seotud küsimuste lahendamiseks käesolevas põhimääruses sätestatud ulatuses moodustatakse teadusnõukogu.

(2) Teadusnõukogu on 13–15-liikmeline. Teadusnõukogu esimees on EKM-i direktor. Teadusnõukogu valib endale aseesimehe.

(3) EKM-i struktuuriüksused (v.a haldusosakond) valivad oma esindajatena teadusnõukogusse kuni kolm liiget. EKM-i struktuuriüksuste juhatajad valivad teadusnõukogusse kokku neli liiget väljastpoolt EKM-i selle siduserialade juhtivteadlaste ja ekspertide hulgast.

(4) Nõukogu koosseisu kinnitab EKM-i direktori ettepanekul haridus- ja teadusminister viieks aastaks.

§ 8. Teadusnõukogu ülesanded

Teadusnõukogu:

1) kinnitab EKM-i üldise töökorralduse ja töösuunad;

2) kinnitab EKM-i finantseerimistaotlused ja jätkutaotlused ning nende täitmise aruanded;

3) vaatab läbi tegevuse- ja muud aruanded, hindab neid ja kinnitab need;

4) teeb haridus- ja teadusministrile ettepanekuid EKM-i põhimääruse muutmiseks;

5) valib õigusaktides sätestatud korras EKM-i teadustöötajad ja osakondade juhatajad;

6) teeb vajadusel ettepanekuid muudatusteks EKM-i struktuuris ja kinnitab struktuuriüksuste ülesanded;

7) korraldab EKM-i direktori valimise konkursi;

- 8) esitab silmapaistvamaid uurimusi ja teadlasi EKM-i välisteks autasustamisteks ning kandidaate Eesti Teaduste Akadeemiasse ja annab vastavaid soovitusi;
- 9) kutsub vajadusel kokku rahvusvahelise nõuandva kogu, samuti kinnitab EKM-i teaduskirjastuse sarjade rahvusvaheliste kolleegiumide koosseisu;
- 10) täidab muid talle pandud ülesandeid.

§ 9. Teadusnõukogu töökord

- (1) Teadusnõukogu tuleb kokku vähemalt kaks korda aastas teadusnõukogu esimehe, tema äraolekul aseesimehe kutsel või vähemalt ühe kolmandiku liikmete kirjalikul nõudmisel. Koosoleku võib läbi viia ka side- või infotehnoloogiavahendeid kasutades.
- (2) Teadusnõukogu on otsustusvõimeline, kui koosolekust võtab vahetult või side- ja infotehnoloogiavahendite abil osa vähemalt kaks kolmandikku selle liikmetest.
- (3) Otsused võetakse vastu koosolekul lihthääletamusega, arvestades ka side- ja infotehnoloogiavahendite kaudu osalevate liikmete häält. Häälte võrdse jagunemise korral on otsustavaks esimehe, tema äraolekul aseesimehe hääl.
- (4) Teadusnõukogu võib otsuseid vastu võtta avaliku hääletamise teel ilma koosolekut kokku kutsumata. Otsuse vastuvõtmiseks elektroonilise hääletamise teel on vajalik teadusnõukogu liikmete lihthääletamuse.
- (5) Teadusnõukogu otsused protokollitakse. Protokollile kirjutavad alla teadusnõukogu esimees, tema äraolekul aseesimees ja protokollija.

§ 10. Rahvusvaheline nõuandev kogu

- (1) Rahvusvaheline nõuandev kogu koosneb EKM-i põhilisi teadussuundi esindavatest kõrge rahvusvahelise mainega teadlastest ja annab EKM-ile nõu teadusstrateegilistes küsimustes.
- (2) Rahvusvahelise nõuandva kogu liikmete arvu ja koosseisu kinnitab EKM-i teadusnõukogu viieks aastaks, uuendades koosseisu liikmete väljalangemise korral.
- (3) Rahvusvahelise nõuandva kogu istungid toimuvad vastavalt vajadusele. Istungi kutsub kokku direktor.
- (4) Rahvusvaheline nõuandev kogu lähtub oma tegevuses teadusnõukogu kodukorras toodud põhimõtetest.
- (5) Rahvusvaheline nõuandev kogu hindab perioodiliselt uurimissuundade edukust ja teeb teadusnõukogule ettepanekuid uurimissuundade korrigeerimiseks ning uute uurimissuundade käivitamiseks.

4. peatükk Struktuur

§ 11. EKM-i struktuur

EKM-i struktuuriüksusteks on vastastikusel koostöös toimivad arhiivid, teadusosakonnad ning haldusosakond. Struktuuri kuuluvad:

- 1) Arhiiviraamatukogu ja selle bibliograafiaosakond;
- 2) Eesti Kultuurilooline Arhiiv;
- 3) Eesti Rahvaluule Arhiiv;
- 4) Folkloristika osakond;
- 5) Etnomusikoloogia osakond;
- 6) Haldusosakond.

§ 12. Struktuuriüksuste juhtimine

- (1) Arhiiviraamatukogu, Eesti Kultuuriloolist Arhiivi, Eesti Rahvaluule Arhiivi, Folkloristika osakonda ja Etnomusikoloogia osakonda juhib avaliku konkursi korras valitud arhiivi või osakonna juhataja.
- (2) Haldusosakonda juhib direktor.
- (3) Teaduskirjastuse alast tegevust koordineerib direktori käskkirja alusel moodustatud kirjastamisnõukogu oma kodukorra alusel.

5. peatükk

EKM-i intellektuaalne omand

§ 13. Intellektuaalne omand

(1) EKM-is töökohustuste täitmisel loodud teoste ja andmebaaside varalised autoriõigused kuuluvad EKM-ile, kui ei ole kokku lepitud teisiti.

(2) Kui töökohustuste täitmisel loodud teose varalised õigused kuuluvad autorile, teostab autor varalisi õigusi iseseisvalt, viidates, et loomingu tegevuse tulemus on loodud EKM-is.

6. peatükk Vara ja finantseerimine

§ 14. Vara

(1) EKM-il on oma tegevuse läbiviimiseks vara, mille moodustavad talle riigivara valitseja poolt sihtotstarbelisse kasutusse antud maa, hooned ja rajatised, pärandvara, soetatud seadmed, inventar ja muud materiaalsed väärtused.

(2) EKM kasutab ja käsutab vara õigusaktidega sätestatud korras.

(3) EKM-i arhiivides säilitatavad materjalid on eesti rahvusliku kultuuripärandi osa.

§ 15. Finantseerimine

(1) EKM on riigi teadus- ja arendusasutus, mida finantseeritakse riigieelarvest ja muudest allikatest.

(2) EKM arendab majandustegevust oma tegevuse materiaalseks kindlustamiseks õigusaktides ettenähtud korras.

7. peatükk Aruandlus ja järelevalve

§ 16. Aruandlus ja järelevalve

(1) EKM peab finants- ja statistilist arvestust õigusaktides kehtestatud korras.

(2) EKM-ile riigieelarvest eraldatud vahendite sihtotstarbelist kasutamist ning EKM-i tegevuse vastavust põhimäärusest tulenevatele eesmärkidele kontrollitakse õigusaktidega sätestatud korras.

8. peatükk Ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

§ 17. Ümberkorraldamine ja tegevuse lõpetamine

EKM-i tegevuse korraldab ümber või lõpetab Vabariigi Valitsus haridus- ja teadusministri ettepanekul, kuulanud ära Teadus- ja Arendusnõukogu arvamuse.

9. peatükk Rakendussäte

§ 18. Määruse kehtetuks tunnistamine

Haridusministri 15. novembri 2001. a määrus nr 63 „Eesti Kirjandusmuuseumi põhikiri” tunnistatakse kehtetuks.

Jaak Aaviksoo
Minister

Kadri Maasik
Planeerimise asekancler kantsleri ülesannetes